

Skóra czy skórguma? Komu na tym zależało?

Związek Podof. Rez. odmówił sali

na zebranie Związku Polskiego

W okresie słotnych dni jesiennych oraz w okresie zimy nie mały troskę stanowią dla szerokiego rzesz, dobór odpowiedniego obuwia.

Chodzi głównie o podszewy, których trwałość i nieprzemakalność decyduje niejednokrotnie o stanie zdrowia.

Liczne próby podjęte celem wytworzenia pełnowartościowego materiału, na podszewy i obcasz doprowadziły do wytworzenia materiału, który nie tylko posiada wszelkie właściwości naturalnej skóry, ale przewyższa ją kilkakrotnie pod względem trwałości.

Często można jednak spotkać się ze zdaniem, że produkcja tego pełnowartościowego materiału zastępuje go, godzi w interes krajowych hodowców bydła, oraz krajowych garbarni.

Ciekawym będzie przeto zebranie materiału porównawczego w tej sprawie z punktu widzenia samowystarczalności gospodarki naszego kraju, oraz z punktu widzenia poprawy bilansu handlowego.

W naszym Roczniku Statystycznym 1938, spotykamy następujące dane, dotyczące ilości przywiezionych do Polski skór surowych w 1937 r.:

z Argentyny	wart. zł. 15.600.000,—
z Kolumbii	" 7.100.000,—
z Holandii	" 6.700.000,—
z Zw. Pol. Afr.	" 5.700.000,—
z Belgii	" 3.800.000,—
razem	zł. 48.900.000,—

Z powyższych cyfr możemy przyjąć, na podstawie praktyki, dwie trzecie

na skórę podszewową, t. j. około zł. 31.400.000,—

Cyfrę powyższą stwierdzają, że w hodowli bydła, dostarczającego skóry podszewowej, nie jesteśmy samowystarczalni i że myślisz zaspiania importowanych skór namiastką produkowaną w kraju, była słuszną.

Wprawdzie do wyrobu skórgumy jest używany kauczuk też importowany, ale jest on jedynie częściowym składnikiem i może być zastąpiony regeneratem, otrzymanym w kraju ze starych wyrobów gumowych, względnie ich odpadków.

Jak więc widzimy znaczny import skór bydlęcych zastąpiony być może przez płyty gumowe, czyli t. zw. skórgumę, produkowaną całkowicie w kraju.

Po długich próbach laboratoryjnych rozpoczęła produkcję skórgumy Polska Spółka dla Przemysłu Gumowego „Sanok” S. A. w Sanoku, o której już niejednokrotnie pisaliśmy omawiając inne działy produkcji.

Skórguma „Sanok” dzięki swym zaletom prędko zdobyła sobie uznanie na rynku, a parokrotnie trwała od importowanych skór naturalnych skutecznie będzie wypierała z krzyżysia dla polskiego stanu posiadania. Produkcja „skórgumy” w kraju pozwoli nam na całkowite uniezależnienie się od importu tak ważnego materiału, jakim jest skóra podszewowa.

Należy tu podkreślić wielkie znaczenie produkcji skórgumy w czasie wojny. Skóra naturalna chroni gazy trujące, odkażanie wpływa ujemnie

na wytrzymałość skóry. Natomiast skórguma nie jest wrażliwa na działanie gazów trujących i to jest jej niezaprzeczonym atutem.

Wyżej wspomniane względy przemawiają za szerokim rozpowszechnieniem tego tak wartościowego materiału zastępczego, jakim jest skórguma „Sanok”.

Najwyższa nagroda

Na Pierwszej Polskiej Wystawie Szpitalnictwa w Warszawie przyznano złoty medal Lab. Chem. Farm. Maryana Malinowskiego. Nie jest to pierwsze najwyższe odznaczenie, jakim się ta znana od 50 lat firma pochwaliła. Wyroby M. Malinowskiego udoskonalone długoletnią pracą, cieszą się w Polsce zasłużoną sławą. Laboratorium wyroby mydła przetłuszczone w myśl zasad prof. Uniwersytetu Wiedeńskiego Dr. Unny.

Marian Malinowski drogą doświadczeń i wieloletnią pracą udoskonalił sposób wyrobu mydła przetłuszczonego. To też w Klinikach Uniwersyteckich zyskały opinie mydła wysoce wartościowych.

Poza mydłami Laboratorium wy-

rabia kremy i pudry rozmaitych przeznaczeń, środki do pielęgnowania jamy ustnej i zębów oraz sole do kąpiei i t. p. artykuły leczniczo-kosmetyczne.

Lab. Chem. Farm. M. Malinowskiego zwraca baczną uwagę przede wszystkim na to, aby artykuły wyrobione w celach kosmetycznych były bezwzględnie nieszkodliwe i posiadały właściwości dodatnie przy pielęgnowaniu ciała.

To też po 50 latach istnienia firma M. Malinowskiego śmiało może o sobie powiedzieć, że artykuły przez nią wyrobione, są symbolem doskonałości w tej dziedzinie, a przyznany medal uznaniem rzeczywistych zasług.

WIADOMOŚCI POZNAŃSKIE

Skazujący wyrok za zniesławienie

Redaktor odpowiedzialny „Expressu Porannego” skazany został przez sąd okręgowy w Poznaniu na miesiąc aresztu i 50 zł. grzywny za zniesławienie p. Stanisława Kniota, właściciela zakładu fotograficznego w Poznaniu.

„Express Poranny” doniósł w swoim czasie, że p. Kniot zarle-

żony jest w sferę obywatelską przy ul. Pocztowej. Wiadomość ta krzywdząca p. Kniota w świetle przewodu sądowego okazała się zupełnie fałszywą.

W najbliższym czasie również redaktor odpowiedzialny „Gazety Polskiej” odpowiadać będzie przed sądem okręgowym w Poznaniu w podobnej sprawie.

Stow. Techników Samorządowych

W walce o poprawę bytu

Stowarzyszenie Techników Samorządowych w Poznaniu wystąpiło pod adresem Zarządu Miejskiego z postulatami dotyczącymi awansów, podwyżki uposażeń. Ostatecznie nadzwyczajne walne zebranie Stowarzyszenia uchwaliło rezolucję stwierdzającą, że uposażenie miejskich pracowników technicznych jest niewspółmierne z wykonywanymi przez nich pracami oraz o wiele niższe, niż w innych samorządach, oraz instytucjach państwowych.

Dążenia techników pracujących w samorządzie miejskim łączą się ściśle ze sprawą uporządkowania

spraw państwowych w samorządzie poznańskim, o których niejednokrotnie już pisaliśmy. Sprawa wynagrodzenia, awansów, etatów, zatrudniania emerytów oraz systemu protekcyjnego musi wypłynąć na porządek obrad Rady Miejskiej i zostać uregulowaną po myśli słusznych i bynajmniej nie wygórowanych żądań urzędników miejskich.

Samorząd może funkcjonować sprawnie i z pożytkiem dla ogólnego interesu jedynie wówczas, gdy pracownicy miejscy będą mieli zapewnione należyte warunki egzystencji.

Dekoracja wystaw w czasie Tygodnia propagandy

Komitet Międzyorganizacyjny Tygodnia Propagandy Przemysłu, Handlu i Rzemiosła Polskiego mający swą siedzibę w Poznaniu ul. Rzepczyńskiej 1, przygotował odpowiednie wywieszki na okres od 4—11 grid-

nia, które umieszczać będą firmy dekorujące swe wystawy w twórczością polską.

Najbardziej pomysłowo udekorowane wystawy zostaną nagrodzone dyplomami i listami pochwalnymi.

Śmierć małżonków wskutek zaccadzenia

W Słupcy wydarzył się śmiertelny wypadek: mianowicie małżonkowie Wojciechowski położyli się spać, napalwili uprzednio silnie w piecu. Piec był zbudowany wadliwie i wydzielał

cał, wskutek czego śpiący ulegli zatruciu. Zazajutrz przybyli sąsiedzi znaleźli Wojciechowskich bez życia.

Komitet pań dla obrony przemysłu polskiego

Kilkanaście organizacyj kobiecych w Poznaniu wyłoniło z siebie Komitet Pań dla Obrony Przemysłu Polskiego. Należy się spodziewać, że kobiety polskie podejmą również walkę o unarodowienie życia gospodarczego.

Znaczną pozycję w imię towarów zagranicznych zajmują właśnie artykuły nabywane przez kobiety polskie i dlatego hasło Tygodnia Propagandy ze „Polską kupuje tylko polski towar w polskim składzie” powinno być chętnie znalezienie powszechnie zrozumienie i zastosowanie w życiu codziennym. W rękach każdej kobiety, w każdym domu polskim znaleźć powinien się informator „Chrześcijańskie Fabryki i Hurtownie w Polsce”, który wskazuje polskie źródła wytwórczości

Rozstrzygnięcie konkursu

Polski Instytut Socjologiczny w Poznaniu podaje do wiadomości, że rozstrzygnięcie konkursu na najlepszy opis życia bezrobotnego, nastąpi w dn. 30 listopada.

Na konkurs wpłynęło 605 prac. Zarząd Instytutu czyni starania, by uzyskać fundusze na powiększenie ilości nagród pieniężnych.

Matka zbrodniarza dała swą krew aby ratować ofiarę syna

Stan Paczuskiej, ranionej ciężko nożem rzeźniczym przez „przyjaciela” Wężyka, jest nadal b. ciężki. Lekarze w szpitalu Dz. Jezus zaordynowali transfuzję krwi. Matka Wężyka (żona właściciela jatki na rogu ul. Ogrodowej i pl. Kercelego), zgłosiła się z gotowością dać swą krew. Rodzice Wężyka czynią starania o zwolnienie ich syna z więzienia, za kaucją 5.000 zł., lecz prokurator nie zgodził się.

Okazuje się, że Wężyk przed kilku

laty, w czasie awantury ze swą pierwszą żoną, poturbował ją tak silnie, że połamał jej nogi. Za powyższe przestępstwo sąd skazał Wężyka na 3 lata więzienia, z zawieszeniem wykonania kary na 5 lat. Ponieważ termin ten jeszcze nie upłynął, Wężyk będzie musiał odbyć również i pierwszą karę. Jatką przy ul. Żelaznej 69 a, w której dokonana została zbrodnia, jest nadal zamknięta.

Pole
REUMATYCZNE
ARTRETYCZNE
NEURALGICZNE
USUWA
SZYBKO PRZEZ ZWYKŁE
WCIERANIE
BALSAM BENGALSKI
KARPIŃSKIEGO

Wątroba jest filtrem dla krwi

Zanieczyszczona krew wskutek złego funkcjonowania wątroby może powodować szereg rozmaitych dolegliwości: bóle artretyczne, łamliwe w kościach, bóle głowy, podenerwowanie, wzdęcia, odbijanie, bóle w wątrobie, niesmak w ustach, brak apetytu, swędzenie skóry, skłonność do obstrukcji, plamy i wyrzuty na skórze, skłonność do trucia, mdłości, prężny obłożony. Choroby złej przemiany materii niszczą organizm i przyspieszają starość. Racjonalna, zgodna z na-

turą kuracja jest normowanie czynności wątroby i nerek. Dwudziestoletnie doświadczenie wykazało, że w chorobach na tle złej przemiany materii, chronicznego zaparcia, kamieni żółciowych, żółtaczce, artretyzmie ma zastosowanie „Cholekinaza” H. Niemojewskiego. Broszura bezpłatnie wysła laboratorium fizjologiczno-chemiczne „Cholekinaza” H. Niemojewski, Warszawa, Nowy Świat 5, oraz apteki i składy apteczne.

Ostatni członek bandy skazany na 6 lat

(Jk) W marcu ob. roku we wsi Tuczępy pow. zamojskiego dokonano napadu rabunkowego na sklep małżonków Frydmanów. Wkrótce ujęto dwóch sprawców napadu, Franciszka Gołzaka i Kazimierza Błaszaka, których Sąd skazał swego czasu na karę więzienia.

W tych dniach na ławie oskarżonych Sądu Okręgowego w Zamościu zasiadł trzeci uczestnik napadu, Walenty Kaleta, który przez długi czas ukrywał się i uchodził obławom.

Sąd skazał bandytę na 6 lat więzienia z pozbawieniem praw

na lat 10. Wraz z ramieniem w więzieniu trzeciego sprawcy napadu została zlikwidowana niebezpieczna banda opryszków.

Pióra
wieczne
po cenach fabrycznych
cyfko
W CENTRALI WIECZNYCH PIÓR
„PIONIER”
ul. Kał. Mahowski
ul. Marszałkowska 111
OBOK KINA „ŚWIATOWID”

Pobyt Prezydenta Związku niemieckich instytucji oszczędnościowych w Polsce

W dniu 15 i 19 bm. bawił w Polsce Prezydent Związku niemieckich instytucji oszczędnościowych dr. Johannes Heintze. Prezydent Heintze złożył wizytę Prezesowi PKO dr. Henrykowi Gruberowi i Prezesowi Zw. Z. W. KKO, P. Mikołajowi Dolanowskiemu. W czasie swego pobytu zapoznał się Prezydent Heintze z działalnością pol-

skich instytucji oszczędnościowych i zwiędzał urządzenia PKO.

Arkady

Jedenasty — listopadowy numer „Arkady” otwiera opis domku marzalki Pilsudskiej w Sulejówku. Następnie p. K. Sinko — Popielowa daje bardzo interesujący artykuł o „O nagrobkach”, które na terenie Polski wykonali Włosi. Dr. Mieczysław Treter snuje „Refleksje weneckie po zamknięciu XXI Biennale”. P. S. K. napisał o „grańce użytkowej” Kazimierza Manna. J. Zakolski mówi o „Naszych ogrodach” a p. W. Melcer-Rutkowska w artykule p. t. „Kamień i ziola”, o dekoracji ogrodowej. Na zakończenie mamy zwykłą kronikę „Pod arkadami”. Numer świąteczny „Arkady” ukazuje się około 10-go grudnia w powiększonej objętości.

RADIO

NIEDZIELA, 20. 11.
7.15 „Pod Twoją obronę” 7.20 Muzyka. 8.00 Dziennik. 8.15 Audycja dla wsi. 9.15 Nabożeństwo z Kościoła Matki Boskiej Ostrobramskiej we Lwowie 11.45 Audycja dla wsi w programach radiowych 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Poranek muzyczny: „Twórczość Władysława Żelazskiego” 13.00 Wyjścia z Pism. 13.05 Pilsudskiego 13.06 Przekład kulturowy. 13.15 Muzyka obiadowa 14.00 „Wszystkie do go trochu” — audycja dla dzieci 15.00 Audycja dla wsi 16.20 „Słoty klasyczne” — podniet muz. 17.00 „Słotce nad morzem” — słuchowisko Kazimierza Bronińskiego 17.20 Koncert żołnierski 19.25 Pogadanka. 19.30 Melodie z filmów dźwiękowych 19.40 „Jak się robi film?” 20.15 Audycja informacyjna 21.20 Lekka muzyka fortepianowa 21.40 „Nasza wielka siła” — audycja liter. i muzyczna 22.20 Muzyka taneczna 23.00 Aud. informacyjna 23.05 Wiadomości z Polski w języku angielskim

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
9.15 W 20-ta rocznica Obrony Lwowa. 12.00 Twórczość Władysława Żelazskiego. 16.30 „Słoty klasyczne” — poemat muzyczny Ryszarda Hama. 17.00 „Słotce nad morzem” — słuchowisko. 17.30 Koncert żołnierski. 31.00 „Nasza wielka siła”.

WARSZAWA II.
14.30 Utwory na skrzypce 15.00 Orkiestra i solista — koncert popularny 16.00 Muzyka taneczna 21.00 Formy twórczości wielkich kompozytorów — Piotr Czajkowski: Utwory symfoniczne (płyty) 22.00 Twórczość Chopina (płyty). 22.55 Muzyka taneczna.
STACJA KRÓTKOFALOWA
0.05 „Do słowna i piosenka po kraju”. 0.45 Dziennik. 0.55 Co słychać w sporcie polskim? 1.00 Śpiewa chór Jurandów. 1.40 Pod znakiem harcerskiej lilijki. 2.00 Gwiazda ze słuchaczami 3.10 Muzyka polska.
PONIEDZIAŁEK
0.30 „Słoty klasyczne”. 6.35 Gimnastyka. 6.50 Muzyka. 7.00 Dziennik. 7.15 Muzyka.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE
13.30 „Haydn” — audycja muzyczna. 16.30 Recital fortepianowy Zb. Grzybowski. 17.00 O promieniach radu i Roentgena — odczyt. 17.00 Opowieść o Bachu. 21.00 Przemówienie Min. Poczt i Telegrafów inż. Emilia Kałuskiego. 21.10 Recital śpiewaczy Ady Sari. 22.00 Recital symfoniczny.

WARSZAWA II
14.00 Muzyka obiadowa. 14.50 Koncert popularny 15.50 Oryginalne utwory Friedricha Schumana. 16.40 Wład. sportowe. 16.50 Kącik solistów. 17.10 Jak pracują tramwaje i autobusy — pogadanka. 17.25 Życie kulturalne. 17.40 Muzyka taneczna. 21.00 Muzyka. 21.15 O nieskończoności — odczyt. 21.35 Melodie filmowe na instrumentach solowych. 22.00 Muzyka taneczna. 23.00 Fragmenty z teatroligi. Wagnera: „Pisni Nibelungów”.

AUDYCJE KRÓTKOFALOWE
24.00 Zapowiedź. 0.05 „Śpiewy historyczne” — audycja słowno-muzyczna 0.45 Dziennik. 0.55 Pogadanka. 1.00 Koncert w wyk. zespołu harmonistów. 2.00 „Prasa polska w Ameryce” — audycja. 2.10 Drobne utwory wielkich kompozytorów. 2.50 Program.